

Wind

JUNI 2021
Driemaandelijke Nieuwsbrief
Wase Wind - Fortech
Afgiftekantoor Leuven MassPost - P923765

08

P5

Wase Windstroom
voor 7 Wase Gemeenten

P6

Zonnepanelen
blijven interessant

P10

Hoe gaat het met de
Klimaatdoelstellingen
2020?

 Wase Wind

FORTECH

Bescheidenheid

Onze windturbines leveren een fantastisch product, 100% zuivere windstroom. Deze opgewekte elektriciteit verkopen we lokaal aan een voordelig tarief. De productie en technische beschikbaarheid van onze windturbines, het studiewerk vooraf en het welbevinden van onze burens worden met hart en ziel opgevolgd.

Geen twijfel mogelijk, onze gidsen geven het beste van zichzelf voor de duizenden jongeren die we jaarlijks aan onze turbines ontvangen. Het aangeboden programma bekijken we keer op keer met een kritische blik, wat kunnen we nog verbeteren om deze scholieren een leuke en leerrijke uitstap te bezorgen?

Door de vele wijzigingen van de netbeheerders of politieke beslissingen is de facturatie in goeie banen leiden vaak een huzarenstuk dat we naar eer en geweten zo goed mogelijk willen doen.

Enkel digitale communicatie, daar gruwelen we van. We helpen onze klanten met veel plezier telefonisch of op kantoor.

Het evenwicht bewaken tussen het verbruik van onze klanten en de productie van onze turbines en zonne-installaties bij klanten is van groot belang om onbalanskosten te beperken.

Biodiversiteit is een grote uitdaging. Wase Wind draagt zijn steentje bij door de windparken van bloemen en planten te voorzien. Dit geeft voedsel, beschutting en nestgelegenheid aan verschillende soorten insecten.

Nu ik het zo overloop, het is toch niet niks wat we realiseren met een team van 12 mensen, ook al schreeuwen we het niet van de daken en bedenken we geen dure reclameslogans. Bij het brainstormen over de inhoud van deze nieuwsbrief kwam het nog ter sprake, we zijn misschien te bescheiden.

Dus bij deze, voor één keer staat het vooraan in onze nieuwsbrief en zeggen we in alle bescheidenheid: "We zijn goed bezig!"

JETTY

Wase Wind

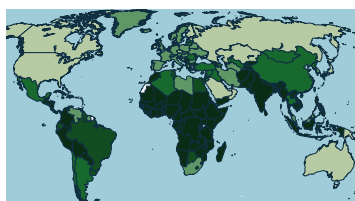
Samen Wase Wind oogsten

Inhoud

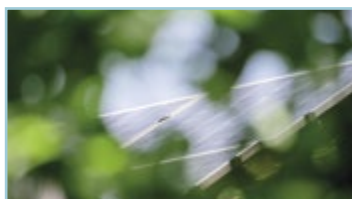
P5

Wase Windstroom voor 7 Wase Gemeenten

P10

Hoe gaat het met de Klimaatdoelstellingen 2020?

P6

Zonnepanelen blijven interessant

P14

Windprojecten in Ghana en Lesotho

IN DIT NUMMER

- 4 Prijzen vergelijken, dat loont!
- 5 Wase Windstroom voor 7 Wase Gemeenten
- 6 Zonnepanelen
- 8 Vlinders, bijen en meer!
- 10 Hoe gaat het met de Klimaatdoelstellingen 2020?

- 12 Onze Windparken
- 14 Windprojecten in Ghana en Lesotho
- 16 Welke rups wordt welke vlinder?
- 17 Coöperant in de kijker: Ecoterm
- 18 Activiteiten
- 20 In de kijker

AGENDA

3

17-18.06 2021

Bezoekdagen lagere school Duikeldam

09.09 2021

Algemene Vergadering

04-08.10 2021

Bezoekweek lagere en middelbare scholen Braemland

09.10 2021

BBQ coöperanten en burens windparken

Colofon

Wind nummer 08, verschijnt 4 maal per jaar

Eindredactie: Jetty Buyle

Werkten mee aan dit nummer:

Chris Derde, Geert Groessens, Ilona Piron, Koenraad Mendonck, Kris Aper & Jetty Buyle

Vormgeving: brand-ink.be

zwartopwit
duurzaam drukwerk

Druk: ZwartOpWit.be

Redactieadres:

Samelstraat 21a

9170 Sint-Gillis-Waas

T 03 707 19 01

info@wasewind.be – www.wasewind.be

Een uitgave van

FORTECH

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C015373

Prijzen vergelijken, dat loont!

WASE WIND, ÉÉN VAN DE VOORDELIGSTE

De CREG (Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas) publiceerde een studie(1) over de prijzen bij de verschillende elektriciteitsleveranciers. Wase Wind blijkt één van de voordeligste te zijn. Onderstaande grafiek toont het gewogen prijsniveau in 2020 van een jaarfactuur bij 3.500kWh verbruik met een enkelvoudige teller.

CORRECTE VERGELIJKING

De V-test van de VREG (Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt) is de enige onafhankelijke vergelijkingstool. Maandelijks rapporteren alle leveranciers hun tarieven aan de VREG, zij zorgen voor een duidelijke en correcte publicatie.

<https://vtest.vreg.be/>

Ook onze positie in de V-test toont aan dat we in ons opzet slagen om zo veel mogelijk

gezinnen en bedrijven te laten genieten van Wase Windstroom aan een correct en concurrentieel tarief.

Het is opletten geblazen. Wie een vergelijkingssite zoekt, wordt vaak omgeleid naar een site die gesponsord wordt door bepaalde leveranciers en misleidende informatie geeft.

10 DUURSTE CONTRACTEN, 45% VAN DE VOLLEDIGE MARKT

Slechts 6% van de klanten heeft één van de goedkoopste elektriciteitscontracten, 45% heeft één van de 10 duurste contracten. Dit zijn vooral de “slapende energiecontracten”, dit zijn oude contracten die niet meer beschikbaar zijn op de markt, maar die door de leverancier stilzwijgend verlengd worden. Vaak zijn dit dure contracten want de voorbije jaren is de elektriciteitsprijs gedaald. Meer dan 230.000 gezinnen zitten in die situatie en betalen tot 320€/jaar meer voor hun elektriciteit dan gezinnen met een actueel contract.

DURE, SLAPENDE CONTRACTEN VANAF 2022 VERBODEN

De Kamercommissie Energie keurde het wetsvoorstel goed dat deze slapende contracten vanaf 1 januari 2022 verbiedt. Elke leverancier zal de klant twee maanden voor het aflopen van zijn contract moeten informeren over het actuele aanbod van contracten. Als de klant niet tijdig reageert, moet de leverancier de klant overzetten naar het goedkoopste gelijkaardig contract.

VOORDELIG VAST TARIEF VOOR ALLE WASE WIND KLANTEN

Zowel onze trouwe klanten als nieuwe klanten kunnen gerust zijn. Ze genieten van het voordelig vast tarief, geldig voor een kalenderjaar. We kiezen bewust voor een vast tarief, variabele tarieven kunnen soms aantrekkelijk laag zijn, maar de keerzijde is dat die ook zeer hoog kunnen worden. Door een vast tarief aan te bieden, valt dit risico weg.

EVOLUTIE ELEKTRICITEITSPRIJZEN

Door een dalende vraag tijdens de lockdown in combinatie met een groot aanbod elektriciteit daalden in 2020 de elektriciteitsprijzen t.o.v. 2019. Om onze klanten deze gunstige evolutie niet te ontcijferen, besloten we om ons tarief dat voor 2020 vast lag vanaf 01/06/2020 toch te laten dalen. Dit tarief houden we in 2021 aan, hoewel de elektriciteitsprijzen opnieuw sterk gestegen zijn. Voor 2022 zullen we niet anders kunnen dan deze stijgende tendens te volgen. Omdat we als coöperatieve de stroom aan kostprijs leveren, verwachten we ook volgend jaar concurrentieel te zijn.

JETTY

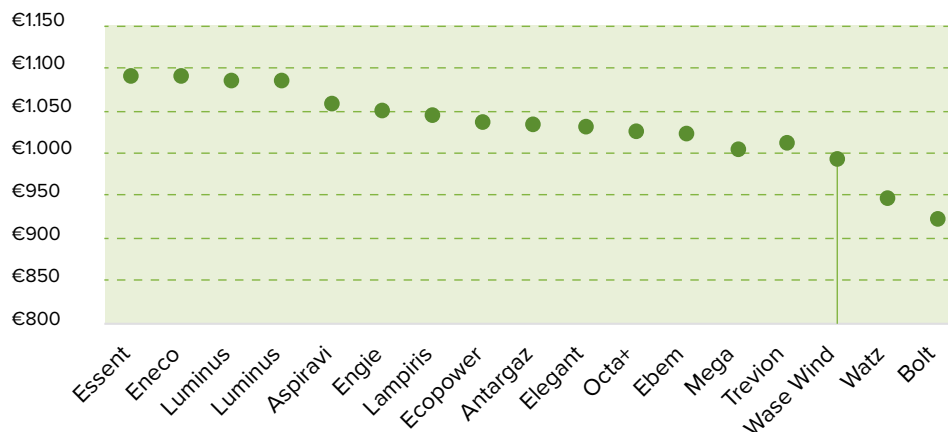
ONZE KLANTEN GETUIGEN:

Wase Wind verlaagde spontaan ons tarief dat vast lag voor een heel jaar, dat hebben we nog nooit mee gemaakt.

Nu zijn we 100% zeker dat we met Wase Wind de juiste keuze gemaakt hebben.

Op 'De Inspecteur', Radio2

Ik moet mij geen zorgen maken, bij Wase Wind heb ik steeds het best mogelijk tarief.

Klant worden

Bent u nog geen klant, overstappen naar zuivere en voordelige windstroom kan heel eenvoudig,...

wasewind.be

Wase Windstroom voor 7 Wase Gemeenten

5

In het kader van Waasland Klimaatland organiseerde Interwaas een groepsaankoop voor levering van 100% lokaal opgewekte groene stroom aan de gemeenten. De opdracht werd gegund aan Wase Wind op basis van de laagste prijs. Wase Wind levert elektriciteit voor straatverlichting, gebouwen, kerken, brandweer, OCMW en politiediensten.

De gunning loopt voor 3 jaar tot eind 2023. Tot dan levert Wase Wind elektriciteit aan de gemeenten Sint-Gillis-Waas, Stekene, Beveren, Kruibeke, Moerbeke, Zwijndrecht en Hamme. Ook de politiezones en Zorgpunt Waasland tekenden mee in. Met een aantal van deze gemeenten startte de samenwerking al in 2015 nadat Wase Wind als voordeligste uit de bus kwam bij een aanbesteding door Fluvius. Sinds 2017 neemt ook Stad Sint-Niklaas Wase Windstroom af. Het verbruik van deze stad en gemeenten komt overeen met de productie van 5 windturbines.

Stimuleren van lokale groene stroom past volledig in het project Waasland Klimaatland. Waasland Klimaatland is een samenwerking tussen 11 Wase gemeenten, Interwaas en de Provincie Oost-Vlaanderen met als streefdoel om de klimaatdoelstellingen in het Waasland te realiseren.

De burgemeesters van deze gemeenten ondertekenden reeds in 2016 het convenant met als doel om tegen 2020 20% minder CO₂ uit te stoten dan in het referentiejaar 2011. Recent hernieuwden de burgemeesters hun verbintenis. Het streven is om 40% CO₂-reductie te realiseren tegen 2030 met als uiteindelijk doel om tegen 2050 klimaat-neutraal te zijn.

We zijn trots dat we met de levering van onze Wase Windstroom bijdragen aan de realisatie van de vooropgestelde klimaatdoelstellingen.

"De gemeente Moerbeke koos jaren geleden al voor 100% groene stroom, maar dat die groene stroom nu ook lokaal geproduceerd wordt, is een extra troef die ik alleen maar kan toejuichen. Voor mijn eigen woning kies ik zelf ook al sinds jaren bewust voor de lokaal geproduceerde stroom van Wase Wind."

ROBBY DE CALUWÉ,
burgemeester van Moerbeke

"Lokaal geproduceerde windenergie is absoluut nodig om tot een duurzame energievoorziening te komen. Het mag echter niet ten koste gaan van het leven en welzijn van de omwonenden van windturbines. Belangrijk is alleszins de aandacht voor de inpasbaarheid van de turbines in de omgeving. Wase Wind toont zich hierbij voor en na de bouw van een turbine zeer aanspreekbaar. Samenaankoop en samenwerking met een belangrijk aantal Wase gemeenten is ook hierbij een pluspunt."

ANDRÉ VAN DE VIJVER,
burgemeester van Zwijndrecht

"Wat tot eind van de 20e eeuw als een utopie gezien werd, lokaal geproduceerde stroom die eveneens lokaal verbruikt kan worden, is al enkele jaren realiteit. Dat deze stroom door een duurzame energiebron zoals windenergie wordt geproduceerd maakt het verhaal compleet. De gemeente levert door het afnemen van stroom van Wase Wind een substantiële bijdrage aan het verminderen van de CO₂-emissies. Wase Wind schept ook een duidelijk beeld van de reële kostprij van de geleverde stroom."

Voor de gemeente is het belangrijk dat een zo groot mogelijk maatschappelijk draagvlak wordt gecreëerd voor het plaatsen van windturbines. Dit is absoluut niet eenvoudig, maar Wase Wind engageert zich om hier voor toch de meest geschikte locaties te vinden."

STANY DE RECHTER,
burgemeester van Stekene

"De gemeenteraad keurde een gemeentelijk beleidskader inzake de ondersteuning van burgercoöperaties bij hernieuwbare energieprojecten goed. Wase Wind is zo een coöperatieve vennootschap en levert bijgevolg 100% lokaal opgewekte groene stroom. Het stimuleren van lokale groene stroom past volledig in het project Waasland Klimaatland waar ook wij als gemeente bij aangesloten zijn en door met Wase Wind in zee te gaan dragen wij bij aan de realisatie van de vooropgestelde klimaatdoelstellingen."

HERMAN VIJT
burgemeester van Hamme

"Gemeente Beveren wil op vlak van duurzaamheid een voorbeeldfunctie vervullen. En dat zijn geen loze beloftes! Recent verhuisden we naar het nieuw gemeentehuis, een gebouw met een E-peil van 40 waarmee we voldoen aan de voorwaarden van een BEN-gebouw. Een groot deel van onze energievraag vullen we daar zelf in met zonnepanelen en geïntegreerde zonnecellen, goed voor een capaciteit van 865 Wattpiek. Met de verlenging van het contract met Wase Wind blijven we ook al onze andere, een 150-tal, gemeentelijke gebouwen voorzien van lokaal geproduceerde stroom. En daar zijn we best trots op."

MARC VAN DE VIJVER
burgemeester van Beveren

JETTY

Zonne-panels

Op 14/01/21 heeft het Grondwettelijk Hof de Vlaamse regeling rond de terugdraaiende teller vernietigd. Vanaf 1 maart 2021, de publicatiedatum van het arrest in het Belgisch Staatsblad veranderde de situatie voor eigenaars van zonnepanelen met een digitale meter, ongeacht de installatiedatum.

De impact op de factuur is nogal verschillend. Voor sommigen nadelig, voor anderen mogelijks een lagere kost door het wegvallen van het prosumententarief.

NOG GEEN DIGITALE METER?

Het systeem terugdraaiende teller met prosumententarief blijft zolang de pv installatie <15 jaar

DIGITALE METER?

Voor heel wat verbruikers kan het toch voordeliger zijn om over te stappen op een digitale teller met **beperkte vermarkting**.

Beperkte vermarkting

Met de digitale teller wordt per kwartier gemeten of er afgenomen wordt van het net of geïnjecteerd wordt. Het prosumententarief valt weg, maar alle elektriciteit die verbruikt wordt als de zonnepanelen geen stroom opwekken, wordt aangerekend. De elektriciteit die de zonnepanelen opwekken en die niet direct verbruikt wordt, komt op het elektriciteitsnet terecht.

De elektriciteitsleverancier koopt deze geïnjecteerde elektriciteit aan en betaalt er een vergoeding voor, een terugleververgoeding. Dit systeem noemen we beperkte vermarkting.

Wase Wind verrekent automatisch de terugleververgoeding bij de afrekeningsfactuur, onze klanten moeten hier zelf niets voor doen.

De prijs voor de elektriciteit die je afneemt bestaat uit de energiekost, nettarieven, heffingen en BTW. Dit is hetzelfde als voor afnemers zonder zonnepanelen. De terugleververgoeding bij beperkte vermarkting is enkel voor de energie.

Gelijktijdig verbruik

Het is belangrijk om de afname van het net zo laag mogelijk te houden en zo veel mogelijk te verbruiken op het moment dat de zonnepanelen elektriciteit produceren. Dit wordt "zelfverbruik" of "gelijktijdig verbruik" genoemd. Deze stroom hoeft je niet van het net te nemen en betaal je dus ook niet. Hoeveel opgewekte zonnestroom je direct kan verbruiken is afhankelijk van de persoonlijke situatie en beschikbare toestellen. Hoe meer je het elektriciteitsverbruik kan verschuiven naar de momenten dat de zonnepanelen elektriciteit produceren, hoe gunstiger.

GROTE VERBRUIKERS AANZETTEN ALS DE ZON SCHIJNT

Elektrische toestellen zoals wasmachine, droogkast en vaatwasser zijn grote verbruikers. Om de gelijktijdigheid te verhogen, loont het om ze tussen 11u en 15u hun werk te laten doen, dan produceren de zonnepanelen het meest.

ELEKTRISCHE BOILER VOOR WARM WATER, ACCUMULATIE VERWARMING EN WARMTEPOMP

Deze toestellen worden nu traditioneel gestuurd en verbruiken op het 'uitsluitend nachttarief'. Dat tarief is nu voordelig omdat de overheid er minder heffing op rekent, maar dat voordeel gaat de komende jaren uitdoven. Geen nood, met de zonnepanelen wordt het water niet meer 's nachts opgewarmd maar best opnieuw tussen 11 en 15 u. Voor de accumulatiekachel is dat soms zelfs nog gunstiger, want dan is de tijd van warmteopslag korter, van middag tot de avond. Afhankelijk van het type warmtepomp en eventuele buffertank is deze makkelijk te sturen naar werking op de zonne-uren.

ELEKTRISCHE AUTO LADEN?

Wie het geluk heeft een elektrische auto te hebben en overdag thuis is, doet er uiteraard goed aan om vooral op de zonne-uren te laden. Het is zelfs interessant om bijkomende zonnepanelen te plaatsen en zo te rijden op voordelige zonnestroom. Een elektrische auto wordt ook wel eens een batterij op wielen genoemd met een capaciteit van 30 tot 80 kWh. Sommige elektrische auto's kunnen stroom terugleveren aan het net. Dat heeft wel wat meer voeten in de aarde dan het lijkt en is voorlopig voor de meesten niet zinvol. Wie regelmatig naar de camping of huisje in de bossen trekt waar geen elektriciteit is, kan wel plezier hebben van een elektrische auto waar je de 230 V stekker kunt insteken.

HELPT EEN THUISBATTERIJ?

Vaak is dit de eerste reactie van mensen, een batterij gaat alles oplossen. Tot je begint te rekenen en vaststelt dat die toch wel heel duur is voor wat je ook gewoon via het net en Wase Wind als dienst krijgt. Je levert je stroom aan WW en krijgt die terug op het moment dat je die nodig hebt, zonder dat je iets moet installeren of onderhouden.

Rekenvoorbeeld

VOOR 01/03/21, TERUGDRAAIENDE TELLER MET PROSUMENTENTARIEF

- Jaarverbruik 3.000 kWh, volledig gecompenseerd op jaarbasis door de productie van de zonnepanelen met een omvormer van 3 KVA
- Prosumententarief $85\text{€} \times 3 \text{ KVA} = 255\text{€}$ per jaar (varieert per netbeheerder)

NA 01/03/21, ZONDER TERUGDRAAIENDE TELLER, ZONDER PROSUMENTENTARIEF
Als men het zelfverbruik op 33% kan brengen:

- Prosumententarief 255€ valt weg
- Zonnepanelen produceren 3.000 kWh
- 1.500 kWh wordt direct verbruikt
- 1.500 kWh wordt in het net geïnjecteerd
- 1.500 kWh wordt van het net gehaald

De 1.500 kWh die van het net gehaald wordt, kost 330€ (aan 22 c€/kWh, enkelvoudige teller)

Voor de 1.500 kWh die geïnjecteerd wordt in het net, wordt 52€ betaald via de terugleververgoeding. Gemiddelde terugleververgoeding piek/dal is 3,5 c€/kWh.

In dit rekenvoorbeeld waarbij je de helft van de productie van je zonnepanelen direct verbruikt betaal je 278 € ipv voorheen 255 €.

CONCLUSIE: bij iets meer dan 50% gelijktijdigheid betaal je evenveel als bij het systeem terugdraaiende teller met prosumententarief.

Premies

Wie vanaf 1 januari 2021 nieuwe zonnepanelen in dienst neemt, komt in aanmerking voor een éénmalige premie van netbeheerder Fluvius.

<https://tinyurl.com/fluviuspremie>

De Vlaamse regering werkt aan een premie voor eigenaars van zonnepanelen met een digitale meter die door het verdwijnen van de terugdraaiende teller financieel getroffen worden.

<https://tinyurl.com/Vlaregpremie>

Vlaanderen geeft tot eind 2024 een premie voor thuisbatterijen

<https://energiesparen.be/thuisbatterij>

De Vlaamse regering heeft een akkoord bereikt over een compensatie voor eigenaars van warmtepompen in combinatie met zonnepanelen. Ze geeft met terugwerkende kracht een eenmalige premie van € 1.163. Het zal wellicht nog tot het najaar duren voor de premie kan worden aangevraagd, want er moet nog een advies bij de Raad van State worden ingewonnen.

Zonnepanelen blijven interessant

Zonnepanelen installeren blijft een interessante zaak. Financieel is de terugverdientijd opnieuw wat langer, maar voor de meesten tussen de 8 en 12 jaar. De volgende 10 jaar heb je er dan gratis elektriciteit van. Dankzij jouw investering in zonnepanelen, vermindert de uitstoot van broeikasgassen en worden we minder afhankelijk van olie en gas.

Kan je de grote elektrische verbruikers vooral op de zonne-uren afstemmen, dan is je financieel voordeel groter. Met een elektrische auto profiteer je nog meer van je eigen zonnestroom en doe je nog een forse bijdrage in de vermindering van energieverbruik en CO₂ uitstoot.

CHRIS - JETTY

Wij willen als Wase Wind graag meerekenen en een onderbouwd advies geven. Contacteer ons gerust.

Vlinders, bijen en

Biodiversiteit is één van de grootste uitdagingen van dit moment.

Wase Wind draagt zijn steentje bij door de windparken van bloemen en planten te voorzien. Dit geeft aan verschillende soorten insecten voedsel, beschutting en nestgelegenheid.

Bloesems

Een mix van bloesems in zoveel mogelijk seizoenen, voor zoveel mogelijk insecten door het inzaaien van de terpen en stroken kraanplaats met inheemse bloemenmengsels.

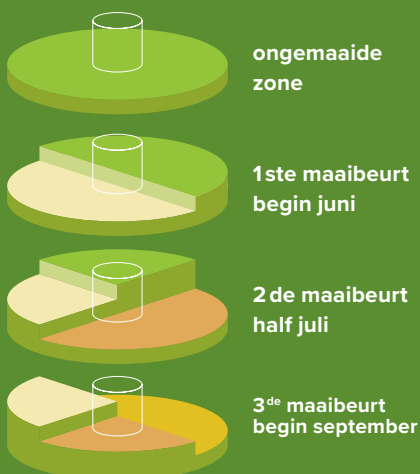
Het ingezaaide mengsel bevatte 44 verschillende inheemse vaste planten: o.a. Boerenwormkruid, Duizendblad, Echte koekoeksbloem, Gewone margriet, Gewone rolklaver, Knoopkruid, Muskuskaasjeskruid, Pinksterbloem, Sint-Janskruid, Slangenkruid, Vogelwikke....

Het mengsel is gekozen om extra kansen aan dagvlinders te geven, maar ook wilde bijen, hommels en zweefvliegen snoepen ervan. Vogels komen hun rupsje en graantje meepikken.

Gefaseerd maaien

De helft wordt gemaaid en er wordt telkens een kwartslag opgeschoven. Zo ontstaat er een lappendeken van hoge en lage vegetatie.

Klimplanten

Bloesemboog met inlandse klimplanten laat vlinders, bijen en zweefvliegen van half maart tot begin december smullen. Na de bloei kunnen tal van vogels van de bessen genieten.

De klimplanten groeien via een leestructuur van kabels over de sokkels van de Goeiende turbines.

	BLOEIPERIODE
Kruipwilg	4-5
Doornloze Braam	5-6
Bosroos	6-7
Wilde Kamperfoelie	6-8
Bosrank	6-9
Heggerank	6-9
Struik klimop	9-12

Wase Wind

Samen Wase Wind oogsten

meer!

Dagvlinders

18 soorten dagvlinders werden gespot op de bloemrijke terpen. Kaasjeskruidkoppje, Zwartsprietdikkopje, Groot dikkopje, Koninginnenpage, Groot koolwitje, Klein koolwitje, Klein geaderd witje, Oranje luzernevlinder, Kleine vuurvlinder, Bruin blauwtje, Icarusblauwtje, Distelvlinder, Kleine vos, Dagpauwoog, Atalanta, Bruin zandoogje, Oranje zandoogje, Bont zandoogje. Dagvlinders varen wel bij gefaseerd maaien. De eitjes willen ze afzetten op groene planten waarvan de rupsen kunnen smullen en de poppen gaan graag aan verdroogde plantenresten hangen. De fladderende vlinders hebben de nectar van de bloemen nodig als hun energiebron.

Bijenhôtels

Bijenhôtels, een duwtje in de rug voor diverse solitaire bijen. Naast voldoende eten helpt een aantrekkelijke nestgelegenheid. In de bijenhôtels leggen de bijen hun eitjes in de cellen die ze in de gangetjes maken. De bijen ontwikkelen tot het popstadium en rusten dan. Soms zijn er 2 of 3 generaties per jaar, maar vaak komen de bijen pas één jaar later tevoorschijn.

De openingen van de bijenwoningen staan best zuidoost gericht: zo wordt de ingang 's ochtends goed droog door de eerste warmte en raakt ze in de namiddag niet oververhit. Het holle materiaal om de 3 jaar verversen is belangrijk om schimmels te vermijden.

Hoe gaat het met de Klimaatdoelstellingen 2020?

Wat zijn de volgende doelen?

Verskillende wereldleiders maakten in april voor en tijdens de klimaatop am-bitieuze beloftes om inspanningen te leveren om klimaatneutraal te zijn tegen 2050 (Europa, US, UK) of 2060 (China).

Om de vooruitgang effectief te realiseren en te monitoren worden tussentijdse doel-stellingen bepaald door de verschillende deel-nemende landen. Europa is hierin een voortrek-ker. 2020 was een belangrijke toetssteen voor Europa, met als slogan

20-20-20 in 2020. Dit staat voor **20% reduc-tie in broeikasgassen**, **20% hernieuwbare energie** en **20% energie-efficiëntiewinst**. In 2030 moet het beter en worden diezelfde cijfers 55-32-32.5.

De vraag is dus: Heeft Europa zijn tus-sentijds doel gehaald in 2020? Hoe goed scoorde België? Nog niet alle cijfers zijn ver-zameld, dus een exact beeld is er nog niet.

ILONA

Doelstelling 1 -20% broeikasgasuitstoot

Het belangrijkste broeikasgas is koolstofdioxide (CO₂). Het ver-tegenwoordigt meer dan 80% van de totale broeikas-gasuitstoot. Daarna volgen methaan, distikstofoxide en gefluoreerde gassen.

In 2018 haalde Europa reeds 25% minder broeikas-gasuitstoot en werd -spoiler alert- de eerste doelstelling gehaald. Dat komt vooral door landen als Duitsland en UK, waar de daling resp. -31.3% en -41.8% was en wiens economie een grote impact heeft in het Europese totaal. België haalde in 2018 -19.1% en zit dus ook op koers om -20% te halen.

EU: - **25%** (2018) – doel 20%
BE: - **19.1%** (2018) – doel 20%

Doelstelling 2 20% hernieuwbare energie

Bij hernieuwbare energie, denken we vaak meteen aan groene stroom. Het energieverbruik in België bestaat echter slechts voor 17% uit elektriciteit. Ook warmte en transport moeten richting hernieuwbaar: groene warmte en groen transport dus.

Voor alle Europese landen werden er doelstellingen voor hernieuwbare energie opgesteld die er samen voor moesten zorgen dat 20% van de energie in 2020 uit hernieuwbare bronnen kwam. Een land kan zelf de rea-lisatie van 20% hernieuwbare energie verdelen over de verschillende onderdelen.

EU: **16.8%** (2019) – doel 20%
BE: **9.87%** (2019) - doel 13%

Doelstelling 3 +20% energie-efficiëntie

Om deze doelstelling te bepalen wordt eerst gekeken naar de evolutie van het primair energieverbruik. Tussen 2005 en 2018:

- bespaarden gezinnen vooral op verwarming, minder op elektriciteitsverbruik.
- bij transport was er een aangroei in het aantal auto's en vrachtwagens. Minder passagiers namen de bus, iets meer personen namen de trein, maar voornamelijk in het autoverkeer is er een lichte stijging.
- Ook in de industrie nam het energieverbruik toe.

Primair energieverbruik:
EU: **-8%** (2019)
BE: **-1.4%** (2018)

ETS

ETS staat voor emission trading scheme. Europa heeft bepaald dat industrieën die CO₂ uitstoten emissierechten moeten aankopen. Deze emissierechten zijn beperkt beschikbaar, tegen 2050 daalt de beschikbaarheid naar 0. Alle landen, ook België, scoren heel goed op die ETS.

EU: **-35%** (2020) doel: -22%
BE: **-34%** (2020)

BROEIKASGAS UITSTOOT

2020

-20%

2030

-40%

NIET-ETS

In de niet-ETS sectoren transport, gebouwen, landbouw en afval halen vele landen (waaronder België) verre van de doelstellingen. België haalde in 2018 slechts 5.4% t.o.v. de vooropgestelde 15.7%. Dat is voornamelijk te wijten aan meer transport, meer koeling en meer airconditioning.

EU: **-13%** (2020) doel -9%
BE: **5.4%** (2018) - doel 15.7%

GROENE STROOM

In 2019 haalden we in België bijna 18TWh (=18.000GWh) elektriciteit uit hernieuwbare energie. Dit komt vooral dankzij de groei van zonne- en wind-energie.
In 2020 werden de nieuwe offshore windparken Northwester 2 en Seamade in dienst genomen. Hierdoor komt er 714MW bij tegenover begin 2020.
Dus met groene stroom halen we vlot de doelstelling, al zijn we zeker niet bij de koplopers in Europa.

EU: **32.2%** (2018)
BE: **21.5%** (2019)

GROENE WARMTE

Groene warmte bestaat enerzijds uit grootschalige toepassingen, meestal biomassa, en anderzijds kleinschaligere toepassingen van thermische zonne-energie, houtketels en -kachels, koude-warmte-opslag en warmtepompen. België koos ervoor om 51% van zijn te hernieuwbare energie uit groene warmte te halen.

EU: **21.1%** (2018)
BE: **+36%** (2018) (doel +51%)

GROEN TRANSPORT

Onder transport vallen: wegverkeer, scheepvaart, spoorverkeer en luchtvaart. Europa legde België om in 2020 10% van zijn hernieuwbare energie uit groen transport te halen. Terwijl andere landen elektrisch rijden stimuleren, is dat in België minder het geval.

EU: **8.4%** (2019) doel 10%
BE: **6.8%** (2019) doel 10%

ENERGIE EFFICIËNTIE

Daarna wordt de energie-efficiëntie bepaald door het primair energieverbruik tegenover economische output te bekijken. Daarbij steeg de energie-efficiëntie van België met 26%; op Europees niveau met 22%. We werken dus wel degelijk energie-efficiënter.

EU: **+22%** - doel 20%
BE: **+26%** - doel 20%

ENERGIE- EFFICIËNTIE

20%

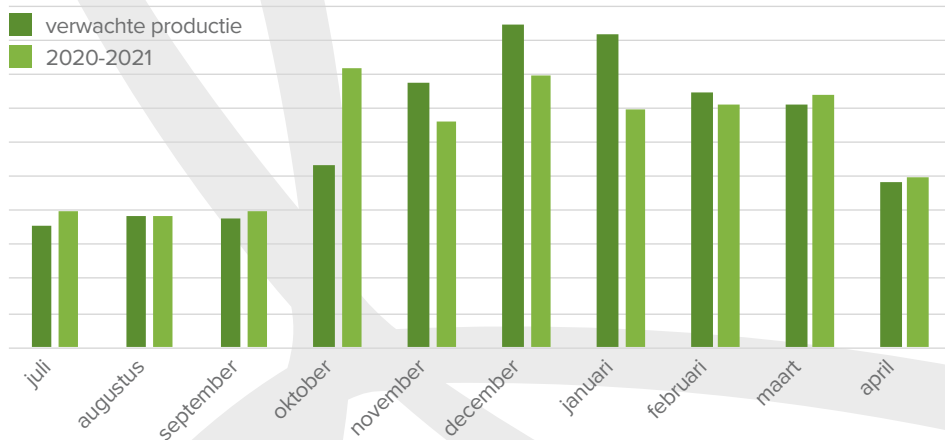
32,5%

HERNIEUWBARE ENERGIE

20%

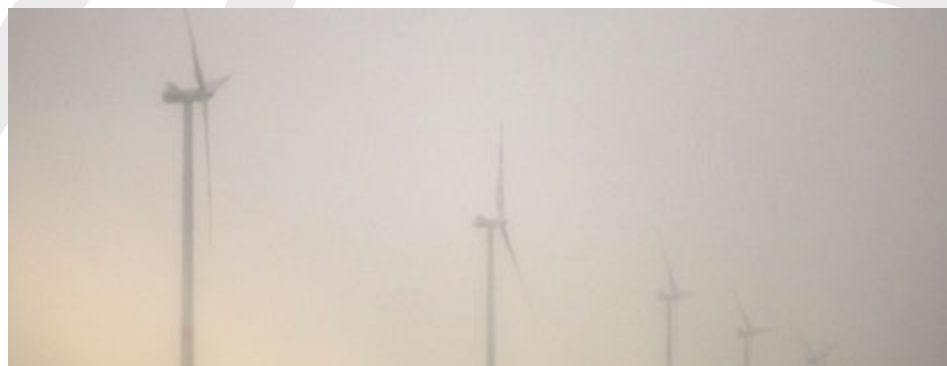
30%

Onze Windparken

Windjaar 2020-2021

Het windjaar 2020-2021 was minder spectaculair dan het jaar voordien. Het jaar leek nochtans goed te beginnen met een normale zomer en een windrijke maand oktober. De gemiddeld genomen beste windmaanden, november tot en met januari, hinkten echter achterop. Daardoor gaat het windjaar deze keer onder de verwachting eindigen.

Sneeuw en hagel

Misschien herinnert u zich nog de sneeuw-buien aan het begin van de paasvakantie?

Alsook een hagelonweer een weekje later? Bij dit soort weer schieten de ijsdetectiesystemen op de windturbines in actie. Ze geven het signaal aan de windturbine om te stoppen vooraleer er ijs op de wieken ophoopt. Zo wordt ijsworp vermeden. Pas als het ijs

op de wieken weer ontdooid is, mogen ze na visuele inspectie opnieuw opgestart worden.

In een gemiddeld jaar zijn er een 5-tal van die dagen, meestal in de maanden december, januari of februari. Dit jaar dus ook uitzonderlijk in april.

Vervanging hoofdlager

Alle turbines worden continu opgevolgd. Daarbij worden onder meer diverse temperaturen en trillingsniveaus gemonitord.

Bij onze Bredekop-turbine 'Heikant' werd een aantal maanden terug een verhoogde temperatuur van het hoofdlager opgemerkt. Nader onderzoek toonde een vervroegde slijtage aan, vervanging drong zich op. Dat is echter geen eenvoudige klus: eerst moet de volledige rotor worden verwijderd, na het verwijderen van het gondeldak kan de volledige aandrijflijn (= tandwielkast + hoofdas) naar beneden worden gebracht. Daar wordt vervolgens het hoofdlager vervangen, waar na alles terug kan worden gemonteerd.

Eind mei is deze klus, geholpen door de gunstige weersomstandigheden, in 2 dagen geklaard. Op vrijdagochtend 9u was de rotor reeds gedemonteerd, dezelfde dag nog werd het hoofdlager vervangen en de rotor met de wieken terug gemonteerd. Op zaterdag werd binnenin de gondel alles opnieuw aangesloten en om 14u was de turbine opnieuw in bedrijf.

We zijn het team van Siemens-Gamesa-Senvion dankbaar voor de veilige en vlotte uitvoering.

Baggaart

Tegen de vergunning voor 3 windturbines in Baggaart (te Stekene) werd eind december beroep aangetekend. De Raad voor Vergunningsbetwisting moet zich dus opnieuw buigen over de verleende vergunning.

Braemland 1

Voor Braemland 1 (te Kruibeke) werd de omzetting van een milieuvergunning naar een omgevingsvergunning toegekend in maart 2021. Daarmee kan de uitbating ook na 2023 verder gezet worden. Ondertussen onderzoeken we op welke manier we de turbines kunnen vervangen, uiteraard rekening houdend met alle aspecten. Daarvoor is een nieuwe vergunningsaanvraag nodig.

ILONA EN KRIS

vervanging hoofdlager Bredekop turbine

Windprojecten in Ghana en Lesotho

Met het Hirundo team spreiden we onze vleugels uit naar twee Afrikaanse landen, Ghana en Lesotho. Je leest er meer over in ons magazine WIND #03 (downloadbaar op onze site <https://tinyurl.com/WaseWind03>)

Activiteiten in Lesotho

In Lesotho werken we samen met verschillende partners aan de ontwikkeling van 2 windprojecten. Lesotho is een bergland, even groot als België en ligt middenin Zuid-Afrika. Het windaanbod is het hoogst boven op de bergen, het is daar dat we de windturbines voorzien. De sociale en milieu-aspecten voor het eerste project zijn de afgelopen maanden grondig onderzocht. Deze studies brengen ons dicht bij een vergunning. Tijdens het hele proces valt het op dat er veel aandacht is om omwonenden uit de ruime omgeving zo goed mogelijk te informeren over windenergie en het windproject. Als alle volgende stappen in het proces positief zijn, kunnen we de eerste windturbines in Lesotho realiseren. In Zuid-Afrika zijn er al vele projecten uitgevoerd waardoor er constructeurs van windturbines actief en beschikbaar zijn in de regio.

We willen er windturbines bouwen met een vermogen van 5MW en een rotordiameter van 160 m. De meest moderne machines die de voordeligste stroom leveren. Voor het eerste project zijn 12 windturbines ingepland, bij het tweede project 8 windturbines op een plateau, een tafelberg van ongeveer 600 ha.

Overleg met de gemeenteraden

Bij de communicatieronde langs de verschillende raden viel op dat de verwachtingen hoog gespannen zijn, de noden zijn groot. De realisatie en uitbating van de windprojecten zal heel wat activiteiten en werkgelegenheid met zich meebrengen, daar kijken de mensen heel erg naar uit. Mensen verwachten ook dat er meer woningen op het elektriciteitsnet kunnen aangesloten worden. Het elektriciteitsbedrijf van Lesotho is in de weer om steeds meer gezinnen aan te sluiten op het net.

Verbetering watervoorziening en vermindering erosieproblemen

Om de windturbines te bouwen moeten we wegen laten aanleggen en zijn zware bouwmachines nodig. We gaan van de gelegenheid gebruik maken om die machines ook in te zetten voor het aanleggen van wateropvangsystemen. Het doel hiervan is om water in de bodem te laten dringen of op te houden op de hellingen zodat de watervoorziening van de streek verbetert. Uit die opvangbekkens kan water afgeleid worden

naar de omliggende dorpen en ze jaarrond van water voorzien. Tegelijk zullen een aantal erosieproblemen verminderen en zelfs opgelost geraken. Mits er terug meer diep wortelende planten, struiken en boompjes in het landschap komen die de wateropvangstructuren helpen versterken. Belangrijk is ook dat er initiatieven komen om de begrazingsdruk van het vee op deze gemeenschappelijke gronden te laten afnemen.

Aanpassingen aan het elektriciteitsnet

Professoren en onderzoekers van de Nationale Universiteit van Lesotho onderzoeken welke technische aanpassingen nodig zijn voor de inpassing van de windprojecten in het elektriciteitsnet. Het is een heel vruchtbare samenwerking waar we ook onze kennis kunnen inbrengen.

Elektrische laadpalen

Het ziet ernaar uit dat met de recente regeringsbeslissingen elektrische auto's in ons land een vlucht gaan nemen. Het omslagpunt is ingezet en we verwachten dat ook in Lesotho heel binnenkort elektrische auto's ingang vinden. Die zijn zeer interessant voor het elektriciteitsnet in combinatie met elektriciteit uit waterkracht, wind en zon. Daarom hebben we enkele laadpunten voor elektrische voertuigen geplaatst bij hotels en lodges. Toerisme is heel belangrijk voor Lesotho en kan op die manier op lokaal geproduceerde, propere energie.

Transformatie vergt ideeën, actie en wat steun

In de buurt van het tweede project, kwamen we in contact met kunstenaar en klimaatactiviste Limpho Thoalane. Ze maakte een knappe stop-motion video om mensen bewust te maken van zwerfvuil en hoe te vermijden. Uit onze gesprekken kwamen we tot het idee om plastic te recyclen met een Oostenrijkse machine. Het Pheha Plastic-team maakt nu kunstige producten uit plastics die op verschillende plaatsen ingezameld worden. Het is heel plezierig om te zien wat mogelijk is als mensen hun ideeën en kennis samenleggen.

Ghana

Hoewel de meeste aandacht nu gaat naar Lesotho, zijn we ook heel actief in Ghana. We zijn bij de laatste 2 kanshebbers om een windproject van 4 x 5 MW windturbines aan de kust te mogen ontwikkelen. Daarnaast zijn we met een 10-tal bedrijven in de haven in gesprek om een windturbine op hun bedrijfsterrein te bouwen en stroom te leveren. Windprojecten zijn een traject van lange adem. Stap per stap hopen we onze dromen waar te kunnen maken en meer hernieuwbare energie te realiseren.

GEERT – CHRIS

Eerste laadpaal in Lesotho bij Solarsoft

Limpho Thoalane © The Hub

Informeren en overleg met de gemeenteraden

Pheha Plastic team in actie

Pheha Plastic team in actie

Pheha Plastic team in actie © The Hub

Welke rups wordt welke vlinder?

Weet jij welke rups bij welke vlinder, nachtvlinder of mot past? Dat is niet makkelijk!

Misschien vind je het in een boek of op het net, maar je kan dieren en planten nu ook herkennen met een app op een smartphone.

Als je deze QR-code scant, kom je meteen op de juiste downloadpagina van **OBSindentify**. Het is ook nog eens gratis!

Als je de app geïnstalleerd hebt kan je de foto's hiernaast scannen. Lukt het niet met de rups, dan kan je dat natuurlijk ook met de vlinder doen.

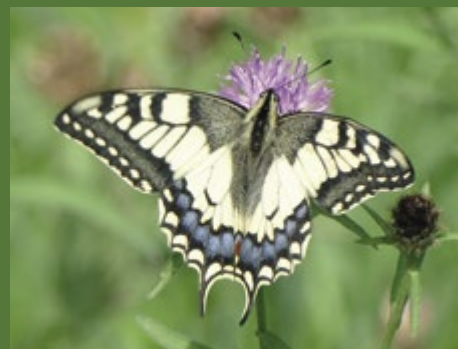
Verbind de juiste foto's met elkaar.

Leuk, niet? En het wordt nog leuker.

Trek de natuur in, en scan zoveel mogelijk rupsen om ze te leren herkennen. Zo help je ook Natuurpunt om de verspreiding van bepaalde soorten in kaart te brengen. Misschien vind je wel een heel speciale vlinder of rups.

VEEL PLEZIER!

STEFAN

Koninginnepage

Groot dikkopje

Kleine vos

Coöperant in de kijker: Ecoterm

Luc Van de Velde is zaakvoerder van Ecoterm uit Lokeren. Zij zijn gespecialiseerd in het plaatsen van warmtepompen en hebben een groot hart voor de thermodynamica technologie die er achter zit.

Ecoterm heeft al 50 jaar ervaring met warmtepompen. Hoe zijn jullie daar toen in gerold?

Luc: mijn vader is ermee begonnen in de jaren '70. Hij was aankoper voor een verwarmingsbedrijf. Op een beurs in Engeland stond een koelmachine met aan de ene kant een warm water vat en aan de andere kant een koud vat. De verkoper vertelde dat de koelmachine eigenlijk een beter rendement had aan de verwarmingskant aangezien de warmte van de compressor niet verloren was. Ter plaatse bestelde hij toen zo een machine en die werd experimenteel geplaatst in hun toenmalige burelen. Al snel bleek dat de koelmachine niet gebouwd was om continue te warmen en moesten er enkele onderdelen aangepast worden. Zo startten we toen met de productie van onze eigen warmtepompen.

Wanneer hebben jullie je volledig toegelegd op warmtepompen?

Luc: Eind jaren '90 werden warmtepompen meer bekend in België en kwam ook Thermia als degelijke leverancier in beeld waardoor Ecoterm zich echt volledig op verwarming met warmtepompen kon toelagen. Het was vooral die thermodynamica van de warmtepompen die mij interesseerde. In 1999 ben ik met het bedrijf Ecoterm begonnen met het doel iedereen aan de warmtepomp te helpen. Vandaag zijn we naast installateur ook importeur en verdeler voor andere installateurs. We leiden andere installateurs op en voorzien hen van support.

Hoe heb je de interesse voor warmtepompen zien evolueren?

Luc: In het begin moesten we mensen echt bekeren om voor een warmtepomp te kiezen. Het was heel onbekend. Nu is het voornamelijk in nieuwbouw dat voor warmtepompen wordt gekozen omdat het een CO₂ neutrale verwarmingsinstallatie is. Momenteel plaatsen wij installaties in zowel renovaties, particuliere nieuwbouw, appartementen als industriebouw.

Kan het interessant zijn om een warmtepomp te plaatsen bij de verbouwing van een gewone woning, bv. uit de jaren '60-'70?

Luc: Hier leeft de perceptie dat een warmtepomp enkel voor de super geïsoleerde huizen kan werken, maar dat is niet waar. Je kan even goed een warmtepomp op bestaande radiatoren aansluiten in een minder goed geïsoleerd huis. Uiteraard is het altijd best eerst de warmtebehoefte te beperken door te isoleren. In Zweden draait ongeveer 60% van de warmtepompen op radiatoren.

Wat is je opinie over een hybride verwarmingssysteem? Warmtepomp voor de tussenseizoenen en bv. gasbijverwarming op de koudste dagen?

Het hybride verwarmingssysteem is in Nederland veel verkocht geweest. En nu gaat Nederland van het gas af. Ze hebben destijds dus maar de halve capaciteit voorzien en halve bronnen aangeboord. Nu zitten ze met dubbel werk en een dubbele kost om de andere helft bijgeboord te krijgen. Ik kijk ernaar als naar mijn eerste hybride auto: die reed elektrisch en had toch een verbruik van 5 liter, dus toch een significante uitstoot en een extra motor die je moet meeslepen. Mijn visie is: ga voor een volledig elektrische oplossing en zie het als een investering voor de toekomst.

Waarom zijn jullie klant geworden bij Wase Wind?

Luc: We zijn bij Wase Wind van bij het begin. Ik plaatste een warmtepomp bij één van de mede-initiatiefnemers en die vertelde gedreven over een volledig lokale groene stroomleverancier. Dat paste zo goed bij het concept waar wij met Ecoterm voor staan dat ik meteen wist dat ik bij Wase Wind klant wilde zijn. Wel verschiet ik hoeveel van mijn klanten nog bij de oude grijze stroomleverancier blijven uit gewoonte. Veranderen is nochtans gemakkelijk en een duurzame keuze.

ILONA

Foto van links naar rechts: Edwin de Mey (schoonbroer en medevenoot), Lucien Van de Velde (vader), Luc Van de Velde

www.ecoterm.be

ILONA

Activiteiten

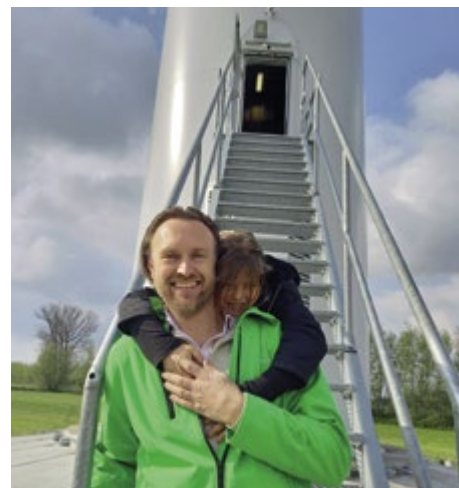

26 april-03 mei 2021

Gespreid over 6 dagen ontvingen we 650 leerlingen aan onze Goeiende turbines, voornamelijk lagere schoolkinderen, maar ook 9 klassen 1ste jaars STEM en 2 vijfde jaars bio-wetenschappen. Voor velen was het de eerste uitstap dit schooljaar, voor zowel de leerlingen als de leerkrachten was dit een verademing. We hebben lang getwijfeld of we de bezoeken wel of niet zouden laten doorgaan. Van zodra de eerste klas stralend kwam aangebietst was het duidelijk, we hebben de juiste beslissing genomen. Uiteraard met een aangepast coronaprogramma.

Twee nieuwigheden die de gidsen toonden:

- Bazefield: een programma dat gebruikt wordt om de productie van de windturbines op te volgen. Per turbine kan je zien of ze in werking is, wat de productie is, wat de windsnelheid is.
- Biodiversiteit: een nieuwe poster (zie pag. 8) geeft een overzicht van de inspanningen die we leveren om voedsel, nestgelegenheid en beschutting voor diverse insecten te creëren.

04 februari en 15 april 2021 "gidsensoirée"

De online infosessies voor onze gidsen kregen de naam "gidsensoirée", daar hoort natuurlijk een hapje, een drankje en een vleugje muziek bij.

Voor de eerste gidsensoirée stelden we een heuse Wase Wind playlist op met "Ride like the wind" van Christopher Cross en "Blowin in the wind", versie Bruce Springsteen als onze persoonlijke favorieten.

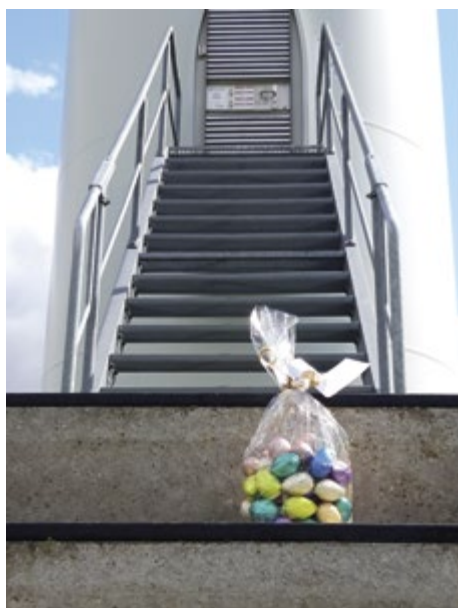
Jan Van Laere, Wase Wind klant en fietskoe-rier trotseerde de regen en legde ongeveer 200 km af om bij iedereen een knabbeltje en een drankje te bezorgen.

Voor de tweede gidsensoirée stuurden we de paashaas op pad die iedereen naar onze turbines lokte om zijn eitjes te zoeken. De kleinkinderen van onze gidsen gingen met plezier mee op pad

JETTY

Heb jij een favoriet "windnummer"?

Laat het ons weten, we willen onze playlist graag aanvullen met de favorieten van onze klanten.

In de kijker

We hebben een winnaar

Henk Heirbaut uit Belsele bezorgde ons een correct antwoord op de de kwisvraag uit onze vorige nieuwsbrief en wint het boek "Donut economie" van Kate Raworth. Proficiat!

Inzenders bijenhôtels verrast met klimplanten

Leo Van Moorhem en **Pieter Degelin** bezorgden ons een foto van het bijenhôtel dat ze bouwden met ons stappenplan uit onze Wind 6. We verrasten hen met 2 klimplanten, Wilde kamperfoelie en Doornloze braam.

Het tegenovergestelde van een mens

LIEKE MARSMAN, ATLAS CONTACT

Bekijk de wereld door de bril van een jonge vrouw die afstudeert als klimaatwetenschapper. Waar staat ze voor op? Wat maakt haar gelukkig? Hoe staat ze in een relatie? Hoe kijkt ze tegen klimaatactivisten aan? Welke ideeën als kind spelen door in haar pril-volwassen leven?

Het verhaal wordt gekruid met citaten van Naomi Klein en filosofen alsook met eigen gedichten.

Filosoof Lieke Marsman is een gelauwerd dichter. Dit is haar debuut als prozaschrijver.

Word klant

100% zuivere stroom In 1, 2, 3

1. Vul de leveringsovereenkomst in op www.wasewind.be

2. Wordt coöperant door de aankoop van 1 aandeel

3. KLAAR!

Geniet van onze voordelige tarieven en persoonlijke service.

Door mee in te stappen in onze lokale coöperatie wordt het ook jouw stroom en investeren we samen in een duurzame toekomst.